

Минуле і сьогодення провідного племінного птахівничого господарства

А.В. ПРЯХІН, директор ДП НД ППЗ ім. Фрунзе НАУ,
І.Я. СТАТНИК, заступник директора ДП НД ППЗ ім. Фрунзе НАУ з
наукової роботи, інноваційних технологій і реалізації племінної продукції

Навчально-дослідний племінний птахівничий завод ім. Фрунзе є державним підприємством, що входить до складу Національного університету біоресурсів і природокористування України (з 20 травня 2004 р.). Підприємство багатогалузеве. Основна галузь – племінне птахівництво. Має статуси племінного репродуктора II порядку з розведення курей кросів “Хайсекс”, племінного заводу з розведення великої рогатої худоби української червоної молочної породи. Підприємство розташоване в Західній частині Кримського півострова (степова зона). Західна частина землекористування омивається водами Чорного моря. Загальна земельна площа складає 2999 га.

Датою заснування радгоспу ім. Фрунзе вважається 17 березня 1929 року. Спочатку господарство називалося “Червоний бавовняр”, першим директором якого був Клим Федорович Жуковський (працював з 1929 по 1931 роки).

У травні 1929 р. на території господарства поставлена брезентові їдальня і перший барак для житла, засіяні перші гектари бавовника, але сильний град знищив увесь урожай.

У 1930-1932 роках держава виділяє кошти для будівництва радгоспу: побудована контора, клуб спільно з їдальнею, два склади, стайні, корівник, млин, кузня, майстерня і школа.

У 1931 р. у радгоспі засіяли 1535 га бавовника, з 1762 га були прибрані зернові, що стало першими успіхами господарства.

У 1932-1933 роках, у період страшного голодомору в Україні, до Криму попрямували переселенці з інших районів країни. У

радгоспі першими з них з’явилися сім’ї Фесика, Карпенка, Якимчука, Симененка, Булавина, Мартинюка та інші.

У 1933 році радгосп стає підсобним господарством Чорноморського флоту. Основною спеціалізацією стає свинарство і саме з цього року радгосп називається радгоспом імені Фрунзе.

У 1934-1940 роках у господарство прийшла перша техніка – два американські комбайни. У 1935 році в радгоспі з’явився вітчизняний комбайн “Комунар”, трактори марки СТЗ і ХТЗ, автомобілі ЗИС і полуторка ГАЗ-ММ, на якій працював Григорій Онуфрієнко. У 1934 році почали виробляти електрику від власного генератора, в 1938 році з’явився радіо.

У 1941-1944 роках, з початку Великої Вітчизняної війни і окупації Криму, на фронт пішли і не повернулися односельці: І.І.Бажанов, П.П.Бугаєць, П.М.Гасенко, М.І.Кокарев, І.І.Кокарев, В.К.Корчак, Х.В.Кулишенко, В.П.Мельниченко, Н.Ф.Мастюков, С.Л.Фесик, Ф.Н.Хлистів, В.С.Якимчук.

Небогатих Трохим Петрович – директор господарства впродовж 1944-1954 рр.

Терещенко Клавдія Яківна – директор господарства впродовж 1954-1965 рр.

Дорохін Михайло Костянтинович – директор господарства впродовж 1965-1995 рр.

Якимчик Борис Олександрович – директор господарства впродовж 1995-2011 рр.

У господарстві працювали одні жінки, замість техніки використовували худобу, але до XXVII річниці Великого Жовтня здали державі зерна на 228% більше запланованого і 100 т овочів. У 1945-1954 роках радгосп перейшов у відомство обласного тресту овоче-молочних радгоспів, чоловіки повернулися з війни, утворилися тракторні бригади, щоб сіяти, орати і прибирати хліб.

У 1944 році, після звільнення Криму, радгосп ім. Фрунзе переходить у підпорядкування Тресту приміських радгоспів. Директором призначається Небогатих Трофим Петрович.

25 травня 1954 року директором радгоспу призначається Терещенко Клавдія Яківна, яка пропрацювала в господарстві 11 років і була переведена заступником начальника Кримптахтресту.

У 1954-1959 роках у радгоспі розгорнуто будівництво виробничих об'єктів: корівників, перших пташників; з'явилася нова техніка: комбайни "Сталінец-6", трактори ДТ-54, автомобілі ЗИС-5, ГАЗ-51. Успішно розвивається рільництво: урожайність зернових доходить до 16 – 20 ц/га, будується переселенське житло. Закладений поча-

ток розвитку птахівництва, у т. ч. племінного, застосовується підлогове утримання курей. У 1959 році на базі радгоспу ім. Фрунзе організований племінний птахівничий завод.

23 серпня 1965 року директором Племінного птахівничого рад-

госпу ім. Фрунзе призначений Дорохін Михайло Костянтинович, який очолював господарство впродовж 30-и років. У 1966 р. наказом №861 міністра сільського господарства СРСР від 06.12.66 р. племптахосовхоз перейменовується у Державний племінний завод курей яєчних порід імені Фрунзе. З 1970 р. Держплемптахозавод ім. Фрунзе працював з птицею кросу "Білорусь-9" Білоруської зональної дослідної станції. Продуктивність на курку-несучку складала 205 яєць, поголів'я становило 40 тис. гол. І 1972 р. реконструюється молочно-товарна ферма, впроваджується система машинного доїння "Каскад". У 1981 р. доярці Попковій Галині Іванівні присвоєно звання Героя Соціалістичної праці. У 1982 р. ДППЗ ім. Фрунзе надається звання господарства високої культури землеробства. За період з 1970 по 1991 рр. у господарстві побудовані наступні об'єкти: гараж, механічна майстерня, машинний двір, цех вирощування, цех МСК, інкубаторій, яйцесклад, адміністративна будівля, Палац культури, середня школа, спорткомплекс, вісім 18-квартир-

Пряхін Андрій Володимирович – директор господарства з квітня 2011 року

Статнік Ірина Яківна – заступник директора з наукової роботи, інноваційних технологій і реалізації племінної продукції

Шакалова Тетяна Вікторівна – головний зоотехнік

Востріков Анатолій Тимофійович – головний лікар ветеринарної медицини

Вострікова Тетяна Володимирівна – провідний лікар ветеринарної медицини

них будинків, чотири 24-квартирних будинки, 48-квартирний будинок для малосімейних, 40-квартирний жилий будинок по вулиці Чернігівська, 5-поверховий будинок по вул. Миру.

За 30 років роботи в господарстві (з 1965 по 1995 рр.) М.К.Дорохін вніс великий вклад у становлення і розвиток радгоспу ім. Фрунзе як племінного державного птахозавода. Нагороджений Орденом Знак Пошани, двома орденами Трудового Червоного Прапора, Орденом Жовтневої Революції, Орденом Дружби народів, має 7 авторських свідоцтв.

З 1995 року по 2011 рік господарством керував директор Борис Олександрович Якимчик. У момент перебудови і розпаду СРСР у дуже складних умовах він зміг не лише зробити заміну поголів'я чистих ліній птиці кросу "Білорусь-9", але і відродити племінне птахівництво.

31 березня 2004 року ДППЗ ім.Фрунзе переданий до складу Національного аграрного університету як навчально-дослідний племінний птахівничий завод ім.Фрунзе НАУ.

31 серпня 2003 у Держплемптахозавод ім.Фрунзе було завезено добових курчат високопродуктивного яєчного кросу "Хайсек білий", а 11 вересня 2004 року – "кросу Хайсек коричневий". Усе завезене поголів'я було закуплене у компанії "Хендрікс Поултрі Брідерс Б.В." (Нідерланди).

З квітня 2011 року призначено нового директора підприємства – Пряхіна Андрія Володимировича.

Нині "ДП НДППЗ ім. Фрунзе НАУ" має найбільше поголів'я курей батьківського стада яєчних курей і постачає свою продукцію у 20 областей України та Молдову. Фахівці підприємства беруть участь у міжнародних, державних і республіканських сільськогосподарських виставках і семінарах, проводять щорічні семінари-навчання щодо роботи з кросами "Хайсек" із залученням голландських колег.